

**PRAVIDLA HODNOCENÍ
A KLASIFIKACE
Základní školy Trmice**

OBSAH:

1. Obecná pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáka základní školy
2. Zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, včetně získávání podkladů pro hodnocení
3. Získávání podkladů pro hodnocení
4. Kritéria pro hodnocení
5. Výchovná opatření
6. Opravné zkoušky
7. Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
8. Klasifikace a hodnocení žáků mimořádně nadaných
9. Závěrečná ustanovení

Čl. 1

Zákonný rámec hodnocení výsledků vzdělávání žáka základní školy

1. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady.
3. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
7. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
8. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, přezkoumá výsledky hodnocení žáka krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.
9. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2 školského zákona. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.
10. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Čl. 2

Zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, včetně získávání podkladů pro hodnocení

- Základem efektivního hodnocení je především zpětná vazba, která se dá charakterizovat jako písemná nebo ústní informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku – správně, nesprávně, málo, příliš atd. Zásadně však nemá a nesmí posuzovat kvality žáka – šikovný, schopný, pilný atd., (ani ho porovnávat s ostatními spolužáky – nejlepší, nejšikovnější ve třídě). Okamžitá zpětná vazba je jednou ze základních podmínek efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat.

- Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) musí být kladen důraz na vhodnou formulaci – přednost musí být dávana pozitivnímu vyjádření a teprve následně se vyjadřovat ke konkrétním nedostatkům ve zvládnutí učiva. Například – ovládáš bezchybně..., učivu rozumíš, ale občas chybuješ v..., je nutné ještě procvičovat...
- Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filosofií školy, zejména s partnerským vztahem k žákům a soustavným vytvářením bezpečného prostředí.
- Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.
- Součástí hodnocení je i sebehodnocení žáka, jeho schopnost posoudit jak výsledek své práce, tak i vynaložené úsilí a osobní možnosti a rezervy. Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, které si má žák osvojit.
- Při hodnocení se vždy posuzuje individuální pokrok žáka, při respektování jeho individuálních předpokladů a bez srovnávání s ostatními spolužáky.
- Nedílnou součástí hodnocení je vzájemné hodnocení mezi žáky. Je proto velmi důležité učit žáky kriticky a objektivně posoudit nejen svůj výkon, ale i výkon druhých. K tomu je nezbytné mít předem dána kritéria pro hodnocení – nejlépe předem společně vytvořená žáky a vyučujícím. Právě proces tvorby kritérií umožní žákům si mnohem lépe uvědomovat, co je pro hodnocenou oblast nebo okruh nejdůležitější.
- Ačkoliv závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, žákům je poskytnut prostor k diskusi o známce, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.
- Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou, ale jednotliví členové skupiny hodnotí sami sebe, svůj přínos pro skupinu a své zapojení do práce skupiny. Současně by mělo probíhat vzájemné hodnocení jednotlivých členů skupiny. Známkou získává žák od vyučujícího pouze za individuální výkon.
- Stanovená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci žáků jsou zcela závazná pro všechny vyučující a musí být všemi vyučujícími dodržována.

Čl. 3 Získávání podkladů pro hodnocení

Vyučující získávají podklady pro klasifikaci v průběhu školního roku různým způsobem. Respektují přitom individualitu žáka a jeho speciální vzdělávací potřeby. S ohledem na tyto skutečnosti volí formu ověřování znalostí tak, aby žák měl co největší šanci uspět.

Způsoby získávání podkladů pro hodnocení žáků:

- **kontrolní písemné práce** – ověřují zvládnutí právě probíraného jevu
- **dílčí písemné práce** – ověřují míru zvládnutí více probíraných jevů
- **souhrnné písemné práce** (20 – 40 minut) – ověřují míru zvládnutí celého tematického celku v souvislostech
- **ústní ověřování znalostí** – u žáků, kteří tímto způsobem snáze prokáží zvládnutí probíraných jevů nebo tematického celku

Dílčí a souhrnné písemné práce musí být rovnoměrně rozloženy v jednotlivých klasifikačních obdobích. Dílčí a souhrnné písemné práce zapisují vyučující s patřičným předstihem do třídní knihy. V jeden den mohou žáci jedné třídy psát maximálně dvě dílčí písemné práce, nebo jednu souhrnnou písemnou práci. Počet kontrolních prací, v kterých se ověřuje zvládnutí jednoho jevu, není omezen.

Za koordinaci písemných prací jsou ve svých třídách zodpovědní třídní učitelé.

K sebehodnocení jsou žáci vedeni jednotlivými vyučujícími, kteří sebehodnocení žáků věnují prostor ve vyučovacích hodinách. Žákům je poskytován prostor pro zhodnocení své práce a vyjádření se k hodnocení ze strany učitele. Při práci ve skupinách hodnotí žáci svoji vlastní práci i práci ostatních žáků ve skupině. Žáci se při kooperativním způsobu výuky učí hodnotit jednak individuální výsledek práce a také jeho přínos pro druhé. Žáci mají možnost navrhnout učiteli způsob, jakým prokáží zvládnutí dané látky.

Třídní učitelé zařazují do rozvrhu hodin v daných třídách třídnické hodiny, během kterých společně hodnotí práci žáků ve škole a jejich chování.

Čl. 4 **Kritéria pro hodnocení**

1. Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a při akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:
 - a) 1 - velmi dobré,
 - b) 2 - uspokojivé,
 - c) 3 - neuspokojivé.
2. Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

3. Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - a) 1 - výborný,
 - b) 2 - chvalitebný,
 - c) 3 - dobrý,
 - d) 4 - dostatečný,
 - e) 5 - nedostatečný.
4. Při hodnocení formou klasifikace jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
5. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
6. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.
7. Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
8. Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
9. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - a) prospěl(a) s vyznamenáním,
 - b) prospěl(a),
 - c) neprospěl(a),
 - d) nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm:

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré;
- b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením;
- c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí;

- d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Čl. 5 Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou *pochvaly*, jiná *ocenění* a *kázeňská opatření*.

1. Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele
 - b) důtku třídního učitele
 - c) důtku ředitele školy.
4. Udělení důtky třídního učitele nebo důtky ředitelky školy by mělo předcházet jednání s rodiči, na kterém budou zákonní zástupci žáka seznámeni s danými problémy a vyzváni ke spolupráci při nápravě. Pokud toto opatření nebude účinné, bude následovat udělení důtky třídního učitele, případně důtky ředitelky školy.
5. Udělení důtky nemusí předcházet jednání s rodiči v případě, že se jedná o závažný prohřešek, na který je z výchovných důvodů třeba okamžitě reagovat.

Hierarchie kázeňských opatření

- **Napomenutí třídního učitele a důtku třídního učitele** je plně v kompetenci třídního učitele (je věcí vlastního uvážení, zda daný přestupek nebo neplnění povinností bude třídní učitel postihovat napomenutím nebo důtkou).
- **Třídní důtku** uděluje třídní učitel:
 - ✓ v případě dlouhodobých problémů (zapomínání, nekázeň, neomluvená absence atd.) poté, kdy o problémech jednal s rodiči žáka, a nedošlo k nápravě
 - ✓ v případě závažnějšího porušení školního řádu, kdy je třeba okamžitě reagovat (bez předchozího jednání s rodiči).
- **Ředitelskou důtku uděluje ředitelka školy:**
 - ✓ v případě dlouhodobých problémů, kdy ani po udělení třídní důtky a opětovném jednání s rodiči nedošlo k nápravě; v tomto případě ředitelské důtce musí předcházet důtkou třídního učitele a opětovné jednání s rodiči

- ✓ v případě zvláště hrubého porušení školního řádu nebo norem slušného chování (hrubé slovní napadení učitele, fyzické útoky nebo ublížení na zdraví atd.); v tomto případě nemusí ředitelskou důtku předcházet jednání s rodiči ani třídní důtka.

V jednom pololetí lze udělit totéž kázeňské opatření jednomu žákovi opakovaně.

- Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Čl. 6 Opravné zkoušky

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
2. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
3. V odůvodněných případech může Krajský úřad Ústeckého kraje rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálním přezkoušením na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Čl. 7 Klasifikace a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení vyšetření žáků školským poradenským zařízením a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a volí rovněž vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení žáka.

2. Dětem a žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.
3. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
4. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
5. Klasifikace žáků s vývojovými poruchami je provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
6. Žáci, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem zákonných zástupců během celého jejich vzdělávání hodnoceni z mateřského jazyka a z cizích jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). U žáků s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, ve kterých mohou být výsledky touto poruchou ovlivněny. Žáka lze hodnotit slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě se zákonnými zástupci a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Při uplatňování všech těchto možností klasifikace postupují vyučující velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ze spolupráce s rodiči.
7. Ředitelka školy může povolit, aby pro žáka se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální výukový plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i) a zákonnými zástupci žáka; jsou vypracovány stručně a rámcově v písemné formě. Výsledky se hodnotí slovně.
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci žáka a k jejich názoru je přihlíženo.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Čl. 8

Klasifikace a hodnocení žáků mimořádně nadaných

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciací (individuální vzdělávací plány, doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, vnitřní diferenciací žáků v některých předmětech, občasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka, účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky atp.)
2. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
3. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
4. V případě mimořádně nadaného žáka spolupracuje škola intenzivně se školskými poradenskými (pedagogicko-psychologická poradna, speciální pedagogická centra atp.).

Čl. 9

Závěrečná ustanovení

1. Tato *Pravidla hodnocení a klasifikace* nabývají účinnosti dnem 1. 9. 2012.
2. Zrušují se původní Pravidla hodnocení a klasifikace.
3. V průběhu školního roku mohou být pokynem ředitelky školy některé skutečnosti upřesněny, zrušeny či změněny.